

**Директно
Вкрстено
Дополнително
испитување и
Приговори**

**Миле Костадинов
Јавен обвинител**

Преглед – Акузаторен процес

Обвинителството ги повикува своите сведоци:

- директно испитување од обвинителството
- вкрстено испитување од страна на одбраната

Одбраната ги повикува своите сведоци:

- директно испитување од одбраната
- вкрстено испитување од обвинителството

Начини на испитување

1

**ДИРЕКТНО
ИСПИТУВАЊЕ**

странката што
го предложила

2

**ВКРСТЕНО
ИСПИТУВАЊЕ**

спротивната
странка

3

**ДОПОЛНИТЕЛНО
ИСПИТУВАЊЕ**

следи по
вкрстеното
испитување

4

**ВКРСТЕНО
ИСПИТУВАЊЕ**
на сведок од
странката што
го предложила

Директно испитување

Се користат ОТВОРЕНИ ПРАШАЊА за да се визуелизира односно да се прикаже настанот преку раскажување:

- КОЈ ? ШТО ? КАКО ?
- КАДЕ? КОГА ? ЗОШТО ?

- ОПИШЕТЕ ! ОБЈАСНЕТЕ

Директно испитување

Техника на директно испитување

Приказната на сведокот да биде раскажана на

ОРГАНИЗИРАН И ФОКУСИРАН НАЧИН

така што судиите ќе можат

ДА ГИ СЛУШНАТ ВАЖНИТЕ ФАКТИ И

ДА ГО ПРЕПОЗНААТ НИВНОТО ЗНАЧЕЊЕ

Директно испитување

Организација на испитувањето

- КОЈ – личен бекграунд на сведокот
- КАДЕ и КОГА – опис на сцената
- ШТО – опис на дејствието

Директно испитување

Организација на испитувањето

ХРОНОЛОШКИ и ЛОГИЧЕН РЕДОСЛЕД
тематски реченици – насловни реченици
транзициони реченици

- „ајде сега да поразговараме за.....“
- „ќе ви обрнам внимание на“
- „да се навратиме сега на“

Директно испитување

Структура на прашањата

Н

- Ненаведувачки прашања - да не го сугерира одговорот
 - Дали жртвата беше прободена во градите?
- Кратки, едноставни и разбирливи прашања
 - Кратко прашање - долг одговор
- Да не се оставаат неодговорени прашања.
- Сите неповолни информации да излезат на површина за време на директното испитување

Директно испитување

Исклучоци од забрана за наведување
на сведокот

- појаснување на изјавата
- неспорни факти
- осврт кон веќе одговорени прашања

Директно испитување

Подготовка на сведокот

- што ќе се случува во судницата
- да одговара на прашањата полека, без брзање,
- ако не разбрал да побара објаснување,
- одговорите да бидат едноставни
- да не дава информации доброволно
- да не претпоставува, тоа значи ако не знае или не се сеќава, да го каже тоа,
- секогаш да ја кажува вистината

Директно испитување

Финален ефект за ЈО

- кој е сторителот на инкриминираниот настан,
- каде и кога точно се одиграл настанот,
- како е сторено кривичното дело
- дали има и каков е придонес на жртвата за сторување на делото,
- какви се последиците од делото

Директно испитување на вештак – технички советник

Сведочењето на вештакот треба да има

- почеток – што било испитувано и зошто,
- средина – каков вид испитувања / тестови се извршени и зошто, и
- крај – кои биле резултатите и зошто се тие важни и како можат да помогнат за разрешување на битните прашања

Вкрстено испитување

ШТО Е ВКРСТЕНО ИСПИТУВАЊЕ?

Цел на вкрстено испитување

- Да се извлечат или потенцираат работите кои одат во корист и ја подржуваат теоријата на случајот
- Да го оспори, разводни и дефокусира сведочењето на сведокот при директното испитување

Вкрстено испитување Кога и зошто

Кога ќе процениме дека

- Тоа не и штети на теоријата на случај
- Колку сведокот е важен за спротивната страна
- Какво ќе биде влијанието ако има - нема вкрстено

Вкрстено испитување

Кога и зошто

- Може ли да се оспори сведочењето (мотив, интерес, пристрасност, предрасуди, перцепција, сеќавање)
- Дали сведокот изоставил нешто при директното испитување?
- До кој степен може да се предвидат одговорите

Вкрстено испитување

Кога и зошто

Нема потреба од вкрстено испитување ако

- директното испитување нема негативно влијание
- постојат други докази за побивање (материјални или вербални)
- изјавата на сведокот може да се сврти во сопствена корист

Вкрстено испитување Дискредитација

Како се дискредитира сведокот

- Оспорување на **сеќавањето** на сведокот
- Оспорување на **перцепцијата**
- Оспорување на **кредибилитетот** поради постоење на
 - › пристрасност,
 - › предрасуди,
 - › личен интерес,
 - › околности поврзани со личноста на сведокот
 - › неконзистентност во исказите

Вкрстено испитување

Оспорување и побивање на сведок

Повторување

Припишување

Конфорнтација

Вкрстено испитување

Правила на вкрстеното испитување

1. Наведувачки прашања
(факти или претпоставки поставени во прашална форма, а кои во себе го содржат одговорот)
2. Кажете му на сведокот што да одговори
“Нели е вистина дека Вие сте пиеле тој ден?”
“Вие кажавте дека уличното осветлување не работело, така ли?”
3. Јасни и едноставни прашања - зборови

Вкрстено испитување

Правила на вкрстеното испитување

4. Прашања на околност **во рамките** на директното испитување
5. Се поставуваат прашања на кои веќе **се знаат одговрите**
6. Едно прашање за **еден факт**
7. Внимателно **слушање на одговорите**

Вкрстено испитување На обвинет

Го врши

- Обвинетиот не е должен да сведочи
- Настојува да се ослободи од одговорност
- Испитувањето е во рамките на директното испитување
- Единствена можност за дискредитација на обвинетиот

ДОПОЛНИТЕЛНО ИСПИТУВАЊЕ

- Следи по вкрстеното испитување
- Го врши странката која го повикала сведокот
- Служи за дополнително разјаснување на прашања поставени при вкрстеното испитување
- Директно е поврзано со вкрстеното испитување

ДОПОЛНИТЕЛНО ИСПИТУВАЊЕ

- Не е можност за повторување на директното испитување
- Шанса за дообјаснување и проширување на одговорите на сведокот дадени во вкрстеното испитување

Цел на ДОПОЛНИТЕЛНОТО ИСПИТУВАЊЕ

- **Можност за:**
 - елиминација, или
 - намалувањена последиците од вкрстеното испитување
- **Од сведокот може да се бара:**
 - да објасни зошто неговиот исказ е контрадикторен со претходниот
 - Да ги корегира грешките

ДОПОЛНИТЕЛНО ИСПИТУВАЊЕ

Рехабилитација на сведок

- да се овозможи да ги објасни околностите поради кои дошло до побивање
- да се извлечат оправдувачки и олеснувачки фактори
- да се насочи побивањето да го стави во соодветен контекст
- преку претходно дадена доследна изјава

ДОПОЛНИТЕЛНО ИСПИТУВАЊЕ

Нема потреба од дополнително ако

- прашањето по кое сведокот е побиен е маргинално или ирелевантно
- сведокот во вкрстено не бил ефективно побие
- Постои ризик од потенцирање на слабостите во неговото сведочење

ВКРСТЕНО ИСПИТУВАЊЕ НА СВЕДОК ОД СТРАНКАТА КОЈА ГО ПРЕДЛОЖИЛА

Ако поради исказот што го дава сведокот на главната расправа не може повеќе да се смета како сведок на странката што го предложила

ВИДОВИ НА ПРИГОВОРИ при испитувањето

- ПРИГОВОР НА ПОСТАВЕНО ПРАШАЊЕ
- ПРИГОВОР НА ДАДЕН ОДГОВОР

ПРИГОВОР НА ПОСТАВЕНО ПРАШАЊЕ

- 1. ПОСРЕДНИ ИСКАЗИ (рекла-кажала)**
- 2. НЕЈАСНОТИЈА**
- 3. ПРИГОВОР НА РЕЛЕВАНТНОСТ**
- 4. НЕКОМПЕТЕНТНОСТ НА СВЕДОКОТ**

ПРИГОВОР НА ПОСТАВЕНО ПРАШАЊЕ

5. НАВЕДУВАЊЕ

6. СЛОЖЕНО ПРАШАЊА

7. БАРАЊЕ ОД СВЕДОКОТ ДА ШПЕКУЛИРА

(да претпоставува, погодува нешто за што не би можел да го знае одговорот)

ПРИГОВОР НА ПОСТАВЕНО ПРАШАЊЕ

**8. ЗБУНУВАЧКИ ИЛИ НЕРАЗБИРЛИВИ
ПРАШАЊА**

**9. ПРЕТПОСТАВУВАЊЕ НА ФАКТИ КОИ НЕ
СЕ ВО ДОКАЗИТЕ**

(Решение, не брзајте, поставете основ, па прашајте)

10. РАСПРАВАЊЕ

ПРИГОВОРИ НА ДАДЕН ОДГОВОР

1. ПОСРЕДНИ ИНФОРМАЦИИ (раскажува туга изјава или тврдење)

2. ИСКАЗИ КОИ НЕ ДАВААТ ОДГОВОРИ

(сведокот зборува нешто што не е одговор на поставеното прашање).

3. МИСЛЕЊЕ (од сведок се бара да изнесе факти)

4. ШПЕКУЛИРАЊЕ (сведокот дава свои претпоставки и проценки)

ДИСКУСИЈА
РАЗМЕНА НА ИСКУСТВА
ПРЕДЛОЗИ